

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 c
Helyben hához hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 c
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 c

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétvége és ünnep utáni napok kivételével

Előfizetési és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczna-utca 2.

A szerkesztőség hírlapok visszafelvétele vagy megfizetése nem vállalkozik.

Hirdetvények és hirdetések a kiadóhivatalban intézendők.

Egyes adatok ára 5 fillér.

NAGYVÁRAD, jan. 24.

Buborékok.

Az újságokra ne vessen senki, azok igyekeznek közhangulatot kelteni, hiszen ha nincs, hát fujnak szenzációt. Hanem a nép nem akar felmelegedni, vagy helyesebben felülni a szenzációknak, mert minden esemény, akár felvetődik, akár felfújják, csak buborék, melyhez nyulni sem lehet, már előre szétpattan magától.

Micsoda zajt vert fel a Nessi ügy! Abban az időben a Gotterhalte még választási programnak is bevált s nincs az a kvótaemeléssel, mely nagyobb zajt csapott volna, mint az ő 16 évig kiélezett kardbojtja. Ma már csak kötekedéssel lehet érdekessé tenni ez ügyet, melyben bizony a katonák magaviselete volt — urasabb, higgadtabb.

Ott voltak az Apponyi-párt katonai javaslatai. Micsoda szenzáció — és mivé törpült? Szelid óhajnássá, melyet bizonytalan határidőre tolt ki Fejérváry és így is jó.

Halljuk, hogy az ellenzék is újból obstrukcióra készül és megállapodás szerint minden szerdán és szombaton fog haragudni, illetőleg obstruálni.

Tudja Isten! Egy idő óta olyan az ellenzék, mint minden jó feleség. Allandó kifogástalan hűséggel viseltetik jó ura iránt, de hogy unalmassá ne legyen, néha pörölni kezd az édes kibékülés reményében.

Most is több ez a remény, mint a pör.

Nem is a katonai javaslatok, vagy direkt a kormány ellen készülnek, hanem névleg a Kossuth-párt Apponyi ellen, a legtisztább multu politikus ellen. Így érdekes lesz a hecz és nem lesz belőle háboru.

Ez az obstrukció se lesz komoly dolog, csak egy újabb — nemzeti színű buborék.

A szoczialisták is nagy népgyűléseket hirdetnek a fővárosban, hol népházat akarnak építeni a népnek, mindenféle gyűléseik megtarthatására. A jelszó? »nem kell alamizsna.«

Érdekes. Ha semmit se kapnak, akkor az a bajuk, miért nem ad a hozsua, ha kapnak 400,000 koronás épületet, akkor az a baj, hogy miért adnak, nekik nem kell.

Azt hiszem, csak a vezéreknek nem kell, mert ha nem korcsmai hangulatban fognak folyni a gyűlések, akkor sok »vezér« lesz kénytelen munkával keresni meg a kenyerét, ez pedig nagyobb baj volna, mint a nép baja.

Ime minden eseményünk csak buborék, egy vizenyős hatású semmi, még akkor is, mikor az egész világon ég a szenvedély s lázas minden téren a munka.

Vajjon mi boldogabbak vagyunk, mint a német, hol országos esemény egy-egy parlamenti beszéd, vajjon a mi nemzeti-ségi viszonyaink paradicsomiak, hogy mig Bécsben majdnem fegyverrel állnak szem-

ben a pártok, nálunk adomákkal füszerzik a klub-életet.

Nem kétségbeejtő az, hogy mig másutt pezsg az élet s nagy problémáit veti felszínre, addig nálunk csak buborékok pattognak.

Szomorú ennek az oka.

Nálunk nem kifejezettek közéletünkben a vezérférfiak, hanem felszállnak. Nem sulyukkal imponálnak, hanem ürességükkel törnek fel, nem a nemzet adja a közneket a vezéreket, hanem a nemzet nyakára stréberkedik magukat vezérekül azok, kik képtelenek még közkeletűsködni is. De hát kapálni nem tudnak, koldulni szegyelnek, tehát beállnak vagy politikusként, vagy vezérférfiúnak.

E buborékok okai, hogy minden eseményünk csak buborék.

Szélel bélelték szeleskedései.

El velük a vezér teréről. Ha emberek lesznek a közélet vezérei — teltek is kerülnek.

P-y.

A szászok és a magyar nyelv.

A Magyarország érdélyi részeiben levő ág. ev. hív. országos konzisztoriuma még a múlt év közepén táján intézkedett, hogy az általa fenntartott tanítóképző intézetben Nagy-Szebenben a magyar nyelv tanítására és tanulására kiváló gond fordították és e célból különösen a beszédgyakorlatok előmozdítása okából az intézetben a törvényes tanórákon kívül társalgási órát rendeztetett be.

Legújabbán pedig a konzisztorium arra is utasította a képezde igazgatóságát, hogy a

A „TISZÁNTÚL“ TARCZÁJA.

A nagymama álma.

Irta: Vértessy Gyula.

— Megállj csak galambom, még ezen a csokron kell valamit igazítani! Várj, a fedor itt nem jól áll; ej, ez a csipke se simul le a válladra. Így ni, most már törhetően nézel ki.

Azt mondta a nagymama, hogy »törhetően«, hanem Erzsike, a kis hű jószág, kiolvasta a nagymama ragyogó szeméből és az elragadtatástól reszke ő hangjából, hogy az a »törhetően« ennyit jelent: Gyönyörű vagy, elragadóan szép vagy én mindenségem, én gyönyörűségem, te kis haszontalan!

— Hohó, kisasszony, méltóztassék csak még egy kis türelemmel lenni. No lám, hogy siet valaki a bába, hogy csak egy fordulót is el ne mulasztson valahogy! Bezzeg a francia órákra ugye nem igyekeztük így? A mamzell egy negyedóráig is elkiatáhatott utad! No hát persze, egy kicsit kellemesebb dolog is az, ha átölel bennünket egy karcsu leány és hej-hopp, egy pillantás, már ott repülünk a többiek között! Persze, hogy ez kellemesebb mint magolni: le canif: a tollkés; mon pére: a papám; j'ai: nekem van s más efféle.

— Nagymama, ne c-ufoljon! nézze inkább ezt a virágot, segítsen fölűzni. Jó lesz így?

— Nem, kicsikém, följobb tűzzük! Ezt a csipkét hadd fedje el egy küssé. Így ni. Várj,

még a puffokat is ki kell húzni egy kicsit. De, hogy utól is érte az én menyasszonykori ruhám ezt a ti mai divatotokat! Szakasztott ilyen maskara-ujjakat hordunk, mint ti most és bizony, gyerekek, a szoknyákkal is, ha így haladtok, ma holnap eljuttok a krinolinig. És a ruhátok kivágása is épp-n olyan, mint a miénk volt, a mi vállaink is szabadon maradtak, csak a két keskeny szalag tartotta a derekat, hogy még jobban le ne csuszszék, akár csak ezen a te ruhádon.

— Mondja csak, nagymama, szép váll volt magának?

— Azt mondták, hogy szép, — de persze a fiatal emberek mondták, azok pedig akkor is fölletettek, mint most. Hát tudod, kicsikém, nem volt ilyen gömbölyű, miat a tied, de fehérebb volt. J-j, te Erzsike, most is nevetnem kell rajta, ha eszembe jut, hogy micsoda bolondos verset fábrikált az édes apám egyik jurátusa egyszer hozzám. Olvassék volt benne, hogy olyan a vállam, mint a Mont-Blanc hegy! A fiatal legények, lelkem, akkoriban is csak annyit bolondot öszs firkáltak, mint most. J-j, mennyit mulattunk akkor rajta. Szegény feje bizony! — azt akarát írni, hogy fehér, mint annak a hegnek a tetején a hó! De hát hiába, a szerelm s ember akkor se tudta leírni azt, a mit gondolt, éppen úgy, mint most.

— Ugyan, édes nagymama, nem lehetne még egy kicsit összehúzni a fűzősinórt?

— Ördögöt! Most is olyan karcsu vagy, mint a nádszál! De bolondság is így fűződni.

— En vagyok befűzve? Tegye csak be az ujját a derék alá. No de ne a nagyujját. Az persze, hogy nem fér. Csak a kicsit! Azt is csak egy kicsit! No látja?

— Látom, látom, hogy az sem fér alá! Bomojjon meg a dolgokat, hogy így kinezőzöttök magatokat.

— Nagymama, ha maga nekem most itt a szavára fogadja, hogy maga nem fűzte be magát soha se, mikor bába ment, hát én akkor mentem kifűzőm magamat...

— No hiszen, csak az kellene, hogy úgy ölelgessen az a sok frakkos mihaszna!

— Nem az a beszéd, nagymama, de hogy fűzte-e magát vagy sem?

— No hát fűztem, persze hogy fűztem. Ordögadta fruskája, ilyeneket kérdegetni egy ilyen békának, a vén nagyanyjától. Persze hogy fűztem, de nem ilyen bolond midderrel ám, hanem kis halcsontos mellénykével, a mit magunk varrtunk.

— Az már mindegy. Szóval fűzte magát...

— De eszembe is jutott ám sokszor, mikor elnevezgetek czedrusnak, meg k-re-u Vétnak, hogy milyen jó lenne ezt a sok szépt-vest úgy végighallga ni, hogy közbe-közbe egy jókora lélegzetet is lehessen venni.

— No nagymamus, most nézzen még egyszer végig, azuán csókoljon meg! De jó mulatságot ne kivanjon ám! Mert ugyis tudom, hogy nem fozok jól mulatni.

— Már ugyan miért ne mulatnál!

— Erzem, nagymama. Kezdek is alaposan

tanulók kísérletképen hetenként két napra arra köteleztessenek, hogy érintkezésük nyelvéül a magyar nyelvet használják. E rendelkezés végrehajtásának lehető biztosítása érdekében egyúttal a kellő ellenőrzésről is gondoskodott.

A konzisztórium ezen rendelkezésével nemcsak azon intenczióknak kíván megfelelni, a melyeket *Wlassics* miniszter múlt évi októberi látogatása alkalmával kifejezett, hanem mindenekelőtt arról kívánt gondoskodni, hogy a tanulók, az intézetből kilépve a magyar nyelvben is oly fokú képzettséggel bírnak, a milyent úgy saját jól felfogott érdekük, mint azon iskolák érdeke kíván, mely iskolákban ők később, mint tanítók működni hivatva vannak.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 24.

Nagy érdeklődés között nyílt meg ma az ülés. A katonai javaslatok, Apponyinak ellopott memoranduma és a szabadelvű párt ülése elég anyagot nyújtottak a folyosónak. De a kedélyeket főleg a készülődő obstrukció foglalta le.

Es közben felvonult az ellentábor, kezét fogott a Kossuth-párt a függetlenségek másik árnyalatával, meg a néppárttal is. Az egész ellenzék tömörült és megfujta a harci riadót. Mindazonáltal máris a kompromisszum lehetőségéről rebesgettek itt is, ott is. Ez azonban az adott helyzettel szemben kizárt.

A néppárt vezére: *Rakovszky* kijelentette, hogy a párt minden egyes tagja ünnepies fogadalmat tett választóinak, hogy újabb terhekkel sújtani a nemzetet nem engedi.

A Kossuth-pártnak különösen fiatalabb tagjaiban igen harcias a hangulat, a volt Ugron-pártot pedig ebben a harcban a volt vezér maga, *Ugron Gábor* fogja vezetni.

Hosszas és elkeseredett harcra van kilátás és ma már bizonyosnak látszik, hogy a kormányuk április végeig adott indemnitás kurtának fog bizonyulni.

*

Elnök: *Apponyi Albert*.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök több kisebb jelentőségű irományt terjeszt elő.

Bemutatja az összeférhetlenségi bizottság jelentését, mely szerint a Györffy Gyula összeférhetlenségi ügyében az iratokat betérjesztette és a zártit keddeig egy hétre fogják kisorsolni.

Az interpellációk könyvébe két interpelláció van bejegyezve: *Rakovszky* István a Presse ügyében és a *Darányi* Ferenczé.

Elnök: Múltán husz képviselő zárt ülést kért, azt elrendeli s a karzatokat kifirteti.

Az elárult akta.

A zárt ülés.

Rakovszky István: Zárt ülést kértem, hogy a Haz egy belügyét tárgyaljunk egész nyugalommal. Hallatlan indiskréciót követett el egy hírlapíró, aki vendégszeretetünket élvezti. Mert hiszen egy külföldi lapnak levelezője. Egy fontos okiratot napvilágra hozott, a melynél az ország érdeke azt kívánta, hogy a kellő időnél előbb ne jusson nyilvánosságra. Hat parlamenti férfinak volt tudomása az okiratról, de ezekről nem tehető fel az indiskréció, tehát csak tiltott uton juthatott közudomásra. A hírlapírói mesterséget csak tisztességes uton lehet űzni. Én a legtitkosabb okiratokat elhoztam ide és képviselőársaim nem fognak azzal visszaélni. En ezt a biztonságot veszélyeztetve látom és azért azzal a kérelemmel állok elő, hogy az a hírlapíró, aki lopás, vagy vesztegetés útján juthatott az okirathoz, tiltassék innen ki. (Helyeslés.)

Szell Kálmán: Nem barátja a zárt ülésnek, de a Haz belügyeiben helye lehet. Sajnálja, hogy bizonyos feljegyzések, a melyet a mélyen tisztelt elnök ur nekem átadott, nyilvánosságra jutott és fogalmat sincs arról, hogy hogyan történhetett ez. De azt a conclusiót nem vonhatja le, amit *Rakovszky*. (Felkiáltások: Fél a Presséül! Zaj. Elnök cseppet.) Nem tudja, hol végződik az a vonal, ahol valakit kitiltani lehet. Ez az illetőt olyan embernek tartom, (Nagy z-j.) aki sokszor szolgálatot tett az országnak. (Eltémondások a szélsőbalon.)

Szentiványi Arpád: Személyes kérdésben szól. Két tanu előtt *Singer* kijelentette, hogy a hat képviselő közül egyikkel sem beszélt, de nem mondta, hogy per mopsz.

Zboray: Per lopsz! (Derűtség.)

Szentiványi: Az a hat ember ki fogja jelenteni, hogy per mopsz sem kaphatta. Térjünk a napirendre.

Szathmári Mór: Mint újságíró szól. Ez csak egy frakciót érintett. Sokan vannak, akik

ezt természetes dolognak tartják. (Általános nagy ellentmondás.) Nem lehet ráfogni valakire, hogy lopott. (Zaj) Hozzájutott és az uraknak semmi köze, hogy miképen. (Nagy zaj.)

Bartha Miklós: Ezt a párt nevében tetszik mondani? (Ellentmondás a szélsőbalon.)

Szathmári: Nem, a magam nevében. Tessék meggondolni, hova vezetne az, ha innen valakit kidobnak. Véleménye szerint *Singer* nem követett el indiskréciót. (Zaj. Derűtség. Ellentmondás.) Ha bebizonyul, hogy *Singer* tisztességtelen uton jutott a dologhoz, ő is elitéli.

Bartha Miklós: Neki kell bizonyítani, hogy jutott hozzá.

Szathmári: Hátha azáltal még nagyobb indiskréciót követ el. (Derűtség. Felkiáltások: Mondja meg *Singer*, kitől kapta?) Hivatkozik a somogyi levélre. Másoktól nem lehet újságot csinálni. (Ellentmondások.)

Hírlapírók Singerről.

Hoch János: Semmiféleképen nincsen érdekelve és nem is szóltat volna fel, ha *Szathmári* a hírlapírói tisztességet fel nem hozza és azzal nem akarja megokolni *Singer* inkorrekt eljárását. Mint hírlapíróról másképen ítélt. *Szathmári* 20 év óta hírlapíró és nem lát mást, mint a hírlapírói kötelességet, de ez nem egyszerű journalistikai leistung, vagy ügyeskedés, hanem itt nagy politikai és állami kérdés forog szóban. Ha az ügyet, mint *journalista* nézőnem, megbocsátanám az ő leleményességét, hogy nagy ügyességgel meg indott szerezni egy nagy szenzációt, de ő nem csak hírlapíró, de tagja a szabadelvű pártkörnek is és befolyásos ember a pártéletben, a közélet kohójában sok olyan bizalmas beszélgetés történt, a melyről ő magának tudomást szerezhet, a melyre nézve azonban az illetőnek, épen a párt iránti kötelességből és nehogy a pártban lévő nagy igényeket, nagy nemzeti óhajítások teljesítését veszélyeztesse, titokban kell tartania, mert ellenkező eljárással újabb állhatna fontos érdekek egyenlítésének, itt tehát megfontolandó az, hogy ezáltal nem tette-e lehetetlenné a megegyezést, vagy hogy nem akarták-e a pártból kiugratni azt a részt, a melyik régi elveibez ragaszkodik. Ez tehát egy politikai akció. Ha idegen nézve kiutasíthatnák, ezt teszi minden állam. Hivatkozik *Székely* hírlapíró társa esetére, a kit Franciaországból kiutasítottak. (Közbekiáltások a szélsőbaloldairól: De ezt nem helyeselte ugy-e?) Szerbiában épen a napokban egy magyar újságíró az utcán inzultáltak, mert a *Vossische Zeitung* tudósítást közölt, melyben a

szepegni. Oh, minek is akartam én még bálba menni. Tudom, hogy űlni fogok. Alig van egyikét ismerősöm, s azok is bizonyosan mind a nálam szebbeket fogják tánczoltatni. Jaj, kiég a szemem szégyenletemben, ha petrezselymet kell árulnom. Talán el se kellene mennem?

— Mit csinálna akkor szegény *Bereghy Pista* urfi?

— Majd mulatna mással. Hallottam ugyanis a *Pista* ur jó hírét! Udvarol az mindenkinek...

— Es ez bosszantja a kis *Erzsikét*?

— Hogysis ne? Törődöm is én vele! En tölem udvarolhat az egész világnak. Engem nem érdekel!

— Föllentett most valaki.

— Eh, dehog. Ugy van az! Jaj, Istenkém, de izgatott is vagyok és maga, rossz nagymama, még szekiroz. Jaj, csak jönné már az a kocsi. Es a mama is milyen lassan öltözik! Oh ezek a mamák!

— Megállj csak, *Erzsike*, majd ha te is...

— Sohse leszek! Ugyan nagymama!...

Végre megérkezik a várva-várt kocsi és a mama is felöltözik. Minden rendben van. A belépő is rajta van már a szép gömbölyű vállakon, a nagymamának kezét is csókolta már, hanem az ajtóból még egyszer visszanéz *Erzsike* szorongó arcczal:

— Nagymama, édes jó nagymama, imádkozzék értem, hogy jól mulassak!

Aztán kirebent a szobából, mint valami nagyon fiatal és nagyon puha tolu, szép, fehér

galambocská, a kit repülni tanít a galambmamája.

A nagymama pedig csöngetett a cselédnek, hogy jöjjen be és szedje össze a kisasszony szőthányt ruháit. Mert azok ugyancsak furcsa rendben hevertek szanaszét a szobában. A szoknya az egyik széken, a derék a kancapón, a sarokban a harisnyák, az ágy alatt az egyik dióhéjnyi cipő, a másik, az Isten tudja hol? Az ég szesz fölött még most is tüzesedik a hajsző-vas és a mosdó-asztal barna márványa fehérre változott a rádöntött puderes-skatulya porától.

— No, *Zsuzsi* fiam, hamarosan csinálj rendet, azután vedd meg az ágyamat s eredj ki.

— Ne segítek a vetkőzésnél?

— Eh, nem vagyok én olyan vén, hogy magamtól le se tudjak vetkőzni!

A cseléd csakugyan maga is látja, mintha az öreg nagyságos asszony csodálatosképen megfiatalodott volna. A szeme csak egy ragyog, s a járása egészen fiatalos.

Mennyit is fiatalít a fehér lón is, csak egy visszazálló sugara az elmúlt szép tavasznak — csak egy parányi emléke a fiatalágnak!

— No csak menj ki, *Zsuzsi* fiam, az ajtót csukd be kívül s aztán ha a leányoméék hazajönnek, add ki nekik a kulcsot!

A nagymama magára maradt. Alig győzte már kivárni a lusta cselédet. Mikor aztán kiment, odatolt egy karosszékkel a kályha mellé,

a lámpát odatette a kis asztalra s elővett egy könyvet, hogy olvasson belőle. Érezte, hogy úgy sem tudna most aludni. De az olvasás sem akart ám sehogy sem menni. A jó nagymama idegeit is erősen fölzaklatták a bálakészülődés izgalmai, s most, hogy ott ült a kényelmes karosszékben, elgondolva, hogy milyen jól mulathat azóta a bálban az ő kis *Erzsikéje* — hát a nyugalom jóleső érzése mellett egyszerre csak úgy érzi, mintha valami sajátosságosan derűs hangulat szállna meg a lelkét!

Mintha az ő ifju korából, az ő első bálözása idejéből visszazsongó emlékek rajzanának körülötte, s mintha ezeknek az emlékeknek a csodálatos varázsa egy pillanat alatt eldölte volna azt a sok, sok esztendőit, mely elválasztotta a nagymamát attól az estétől, mikor ő is így ment először a bálba.

Csodálatosképen, mintha csak ott lenne a szeme előtt, úgy látja könnyű, kék perkal ruháskáját, a melyik akkor rajta volt. A kivágás körül kék csipke (bizony nem holmi seiyem csipke, mint az *Erzsike* ruháján), hanem csak olyan közönséges czernacsipke, a melyiket még az édesanyja menyasszonyi ruhájáról fejtett le s szépen befestett kékre. Jaj, mennyi baja is volt a festéssel! Hol nagyon kék volt, hol nagyon fehér maradt! A cipője is kék volt. Kék seiyem cipőcske, szép sárga csokorral. Mennyire félt ő is, mikor először belépett a »Zöldfa« nagyvendéglő »pazarul« diszitett termébe.

A »szála« föl volt diszitve virágfüzérrel

szorb hadsereget erősen megkritizálta. (Közbe-kiáltások: Hát ezt helyesli?) Nem helyeslem, mert általában semmiféle brutalitást nem helyeslek, a ki tisztességes eszközzel, nagy gondolatokért küzd, azt feltétlenül becsüli, szóló a szabad sajtó védelmére még a szociálisták gyűlésére is elment, mert kötelességének tartotta azt a kormány ellen megvédeni és nem nézte azt, hogy kikkel van együtt, de a jelen eset nem a sajtószabadság ügye, ez visszaélés. Magyarországon is fordultak elő ily sajnos esetek, ezelőtt 16 évvel a kaposvári választásról bizalmas levél ment a belügyminiszterhez, a melyből kitént, hogy Széchenyi Pal miniszter mandátumát hogyan kapta. Ezt a levelet Orczy miniszter asztaláról ellopták és az Egyetértésben közölték, ennek következménye házkutatás és az érdekeltek megbüntetése volt, hivatkozik ifj. Abrányi Kornél és Ioczedi Lászlónak ismert eseteire. Ezzel szemben Singernek lehet-e joga, mint vendégnek, hogy az ország ellen törjön. Ha ez az első eset volna, azt mondaná, hogy ez hirlapirói bottlás és a közböcsánatba bele foglalat, de ez nem az első eset, hanem itt rendszeres visszaélés van.

Nagy érd k. nagy eszmék szolgálatában szívesen feláldozza életét és becsületét, de Singer nem hazájának tesz szolgálatot, hanem hazája ellen nem egy hirlap, de külföldi hirlapirónak tett szolgálatot. A »Neue Freie Presse« irányánál, gondolkodásánál fogva mindig Magyarország ellensége volt. Nem az első eset ez, mikor holt ponton állt a kiegyezés Ausztriával, és a nemzet érdekében volt, hogy a tárgyalások titokban maradjanak, a miniszterelnök a maga tekintélyével mindent elkövetett, hogy az ügyeket nyilvánosságra ne hozza, mert akur kötni csak nyit kézzel lehet s akur kötni kö őtt kézzel nem lehet. Mindenki helyeslte ezt az eljárást, és mit láttunk, mikor a leghevesebb ellentétek voltak, akkor a »Neue Freie Presse« ismét indiscretiót követett el. Ez információt nem tőlünk szerették.

Szell Kálmán: Azt nem hittem, azt ép úgy elítéltem, mint önök!

Hock János: Itt tehát nem egyes szórványos esetről van szó, hanem rendszeres eljárásról, emlékeztet arra az esetre, mikor a vámegeyzésről szóló okiratok a miniszter asztaláról eltűntek, ebben pedig igen fontos vámtarifális tervezet benne volt. Ott van a Matkovics és Zehy Janos gróf esete, itt tehát tervszerűség van. Singer nem nevezi meg a forrást sohasem, mert minden esetben más módszerre van neki a titkok kifürkészésére, de csak szolgáló-k adhatta át neki az adatokat, mert hiszen Szentiványi felhívott mindenkit,

hogy nyilatkozzék, ha uri ember lett volna az illető, nyilatkozott volna, ebből következtetve, csak szolgáló, vagy tolvaj lehet. Mint volt nemzeti párti ember, a ki 16 éven át vallott elveire büszkén hivatkozik, és a ki mindig büszke arra, hogy a nemzeti párthoz tartozott, mikor a kormánypártba belépett, azt minden fentartás nélkül tette és épen azért nem tűri azt, hogy folytonosan ellentéteket keressenek és kellemetlen híreket kürtöljenek világgá. Ha abból a pártból valaki azt elkövette volna, a mit Singer, úgy kidobtak volna és nem szabad ezt azzal védeni, hogy nagy szolgálatokat tett és tehet még az országnak, mindig ellenségek volt, ha valamely pártkörben egy hirlap ró tagként működik, miután a vezér karhoz tartozik, nem törhető meg többé a pártkörben egy percig sem, ha az ellen ily súlyosan vét, ez az ő felfogása akár jóbarátja valaki, akár ellensége. Ha nyit ember és ezt bevallja, úgy tud ellene véd-kezni, de ha valaki őt orvul megtámadja, lett legyen az a legjobb barátja, azt feltétlenül leüti, a pártkör tagjának nemcsak a szabályzatot kell megtartani, a köztisztességet is. Ő azonban disztiníválni kénytelen és elválasztja a hirlapirót a pártkör tagjától, a mit mint hirlapiró csinál, az lehet, hogy egyszer aranybetűkkel lesz felírva a hirlapírás történetében, de a mint párttag tett ezt elítéli és levonja belőle a következtetést, a hirlapirót büntetni nem a mi dolgunk, ott van a hirlapirók szindikátusa, de meg kell mozdulni a szabadelvű pártkörnek és kötelességét teljesíteni.

Vérsi József: Az újságírók sikeres működésének feltétele a tisztességes eljárás, meggyőződése szerint az újságíró csak egyszer követhet el indiscretiót, mert másodsor már nincs arra alkalma. (Közbekiáltások: Látjuk Singer esetében!) Teljesen magáévá teszi Szentiványi álláspontját, azt kell felelősségre vonni, a ki Singernek az adatokat adta, Singertől nem lehet megkövetelni, hogy az illető megnevezésével esetleg egy még súlyosabb indiscretiót kövessen el, az illető jelentkezzék; már máskor is törtétek indiscretiók, de ily súlyos megítélésben még nem részesültek. Hock eljárása nem helyes, mert a Ház kérdését pártkérdéssé akarja tenni. A kiról szó van, 25 év óta tudja a szabadelvű pártok és még sona indiscretiót nem követett el, pedig a pártkörben a politikai pikantériák és szenzációk ott fekszenek a pádimentumon és csak le kell hajolni, hogy azokat felszedjék és csokorba kössék; ennek az újságírónak a munkálkodása nem szorított csak arra, hogy híreket terjeszessen, hanem rendkívül hasznos munkát végzett és Magyarország körül érdemeket szerzett Eötvös József, Petőfi Sándor, Vörösmarty, Széchenyi, Szilágyi-

ról és még másokról irt igen tartalmas esszéi által.

Hock János: Szavait akarja megmagyarázni, emlékeztet azonban arra, a mi Singer érdemeit illeti, hogy mikor Magyarország kijött a német kultúra gyermekcipőjéből, akkor a német színház érdekében Singer egy felségfolyamodványt szerkesztett és azt a magyar kormány megkerülésével Bécs körül egyenesen a királynak adta át. (Közbekiáltások: Ezért már megbűnhődött!) Hogy a magyar nemzetnek hasznos szolgálatot tett volna, ennek bírálatába nem bocsátkozik, mert ez az ő magánirói érdeke és nem tartozik a jelen ügyre.

Rakovszky István: Hock félreértette őt, midőn azt hitte, hogy midőn ő Singert a ház folyosójáról és karzatáról kitiltani szándékolja, hogy ezáltal őt, mint magyar állampolgárt akarta megbüntetni. A miniszter felszólalásából azt veszi ki, hogy itt két ellentétes nézet uralkodik, az egyik a miniszterelnöké, a ki nem akarja a kiutasítást, mert ez veszedelmes precedens teremtene, de ezáltal beismeri azt, hogy a Háznak hatalmában állana a kiutasítás, míg Hock azt állítja, hogy a Háznak ilyen joga nincsen. A hirlapirónak nem lehet több joga, mint a Ház tagjának, sajnálattal vette tudomásul a miniszterelnök azon kijelentését, hogy Singert még most is korrekt úriembernek ismeri, mert míg ez az ügy földelítve nincsen, de úgy veszi, hogy a miniszterelnök azt mondta, hogy eddig ismert tisztességesnek, a miképen eddig ő is annak tartotta, mert nem volt sem oka, sem joga az ellenkezésre, de ha a miniszterelnök ezek után is tisztességesnek tekintené, kijelenti, hogy ezzel szemben ő **inkorrektnek, sőt gyávának is** tartja, mert itt korrekt urakat gyanuba kever, úgy tüntetvén fel azokat, mintha részük volna benne. Szentiványi becsülete után az a meggyőződése, hogy Singer csak lopás útján juthatott a közleményhez; ha magát tisztázza, még lehet, hogy bár a dolgot inkorrektnek tartja, hogy ezután is emelt fővel járhat, de akkor is meggondolandó, hogy Singer igen képzett ember, a kinek okvetlenül meg kellett volna bírálai a közlemények horderejét és fontosságát. Hivatkozik a saját esetére, mikor gyanuba vették, akkor elment Szentiványi Arpádhoz és báró Kaas Ivorhoz és ezeknek megnevezte a kapott hír forrását, természetesen előbb becsületszavakat véve, hogy azt elárulni nem fogják, ugyanez Singernek is módjában van, válaszson itt ki négy embert, és előzetesen ezeknek becsületszavukat véve, nevezze meg a hír forrását. Még egyszer kijelenti, hogy inkorrektnek tartja, és a mint az ügy ma előttük áll, meggyőződése, hogy csak lopás, vagy sikkasztás útján juthatott hozzá,

a padló szépen fölmosva és a közepén egy sokágu gyertyatartó, telve fagygyertyákkal. Lehetett benne tíz szál is! . . .

Az ajtónál várt rájuk a fiatal Szentkereszthy Gábor. A kérdőket leszedte róluk és behordta a ruhátárra előléptetett szobasarkba. Mikor pedig elhelyezte őket a pokrócczal leterített léczán, hát összeütközött előtte sarkantyuját (hogy megcsendül a nagymama fölében még most is ez a sarkantyupengés) és fölkérte az első tánczra.

Hogy reszketett, mikor Gábor először karolta át a derekát! Később azután már nevetett is, mikor kézről-kézre kapták. Legtöbbet tánczolt Gáborral. Az meg, mikor vele nem tánczolt, hát senkivel sem tánczolt. Megállt egy oszlop mellett s onnan nézte.

Mintha most is ott látná állni azt a szép, barna fiú! Széles vállán csak egy feszült a fekete atilla, derékban meg karcsu volt, mint valami kisasszony. A karját összefonta a mellén s csak néha-néha pedert egyet barna bajuszán. Azután mihelyt letette valamelyik tánczos, rögtön odaugrott Gábor és vitte. Letenni meg sohasem akarta! És nem is tudja, hogy leh-tett, de a többiek a világról sem eresztette volna oly közel magához, mint Gábort. De ennek nem tudott parancsolni, meg nem is akart.

A nagymama lehunja immáron mégis lármát vált szemét, hogy jobban belásson a mulba, hogy jót baa lássa azt a napfényes képet, a mit képzelete eléje fest, legrózsasabb

emlékei közül hozva vissza életének legédesebb, legszebb perceit . . .

. . . Egy táncznál, ez már úgy reggel felé lehetett, Gábor odahajolt egész közel hozzá, s úgy mondta neki, hogy szeretné az egész életét így tánczolni vele végig. Azt felelte, hogy ő sem bálná, ha úgy lenne!

— Ugy lesz ám, mert szeretem! — s kivett atillája átfűzője zsinórjából egy piros szegfűt, megcsókolta s odaadta neki.

— Csókolja meg a kisasszony is, maga is, édes Málika!

— Gábor, édes Gábor! — suttozta a nagymama már álmában, a melyben bizonyára még arany sabb színekkel rajzolódna le a visszasháll emlékek.

Bizonyára, mert egyszer csak mosolyogni kezd, sz-lid öreg arcját pirosság futja keresztül, ranczos ajaka pedig mintha csak valami czuppanó csókra csucsorodnék . . .

Persze ez már aligha történt meg azon éjjelen a szálkában, hanem valamivel később, mikor Szentkereszthy Gábor ur már csengős lovakon röptette haza az ő kis feleségét.

A nagymama szépen, édesdeden aludt a nagy karosszékekben, a lámpa ott égett mellett, a kőnyv le volt eresztve az ölébe. Ugy találták Erzsikéék is, mikor reggel felé hazajöttek a bálból.

Szinte sajnálták fölkelteni. Hanem Erzsike akármilyen lopva csókolt is kezét, mégis ébredezni kezdett. Kinyitotta félig a szemét s a mint

hirtelen meppillantotta a kék báli ruhában előtte álló leánykát, kezében egy szál piros szegfűvel, félálomban úgy tűnt föl neki, mintha ő lenne az, aki ott áll.

Ő, aki most jött haza a »Zöldfa«-ból! Azt a szegfűt, a mit a kezében tart, Gábortól kapta!

— Gábor adta? — suttozta félhalkan.

— Dehogy, nagymama, a Bereghy Pista, tudja, akivel mindig szekiroz . . .

A nagymama fölébredt!

S a mint nézi, nézi azt az előtte álló boldog kis leányt, a ki a szegfűt, látszólag szagolgatva meg-megcsókolja, mint akarcsak ő valamikor — hát egy pillanatra úgy érzi, mintha az ifjuság s a szerelem örökre elveszett kora fájna egy kisé.

D+ csak egy keveset!

Hogy is fájhatna sokáig, mikor itt él ő tovább, ennek a bájos gyermeknek az alakjában.

— Nagymama, micsoda Gábort emlegetett maga álmában?

— Hát a nagyapát, kicsikém. A nagyapát, a ki úgy szeretett téged, s a ki olyan boldog lenne most, ha megérhetne volna a te bálbamenetel-d napját! A szegény nagyapa.

— De é-d-s nagymama, ne sirjon! Látja, akkor én is sírok, pedig olyan boldog vagyok, meg olyan álmos . . .

a miniszterelnökre és a többségre bizza, hogy ilyen közveszélyes embert, a ki pénzért árulást követ el, többet, köztük a folyosókon és karzatról kitiltta, nehogy leleményes módon az ország, vagy bárcsak egy pártnak ügyét is elárulja.

Kubik Béla: A dologban semmiképen sincsen érdekelve, megvan arról győződve, hogy az érdekeltek a maguk korrektségüket ki fogják mutatni, csak azért szólal fel, mert lényeges különbséget lát a miniszterelnök és Hock fel fogása között. De ez nem is lehet másképp, mindaddig, míg a miniszterelnök a Neue Freie Presse szolgálatait igénybe akarja venni és honorálni. (Nagy zaj.)

Szell Kálmán miniszterelnök: Azt nem mondtam!

Kubik Béla: A kik ismerik a Neue Freie Presse cikkeit, tudják azt, hogy azok a legellen-ségesebb, tendenciosusabb k Magyarországra el-len irányulnak, azt tartja, hogy ez a dolog ide a Ház elé nem tartozik, mert a kik érdekelve vannak, meg fogják találni a helyes utat, hogy est tisztázzák, ő csak az ellentételekre akart rámutatni.

Krasznay Ferencz: A bíró objektivitásával akarja a kérdést tárgyalni. Mindenki meg-egyeznek abban, hogy a journalistikához is szük-séges az etikának egy bizonyos foka és ebből a szempontból, azon hirlapírók közt, a kik köztünk megfordulnak, csak azt különböztetik meg a többiekől, hogy azáltal, hogy itt alkal-muk van bizalmas dolgokról tudomást szerezni, azon nagy erkölcsi kötelességük is van, hogy respektálják az egyesek és csoportok érdekeit.

Szell Kálmán miniszterelnök: Félre értelek kikérülése végeit Kubikkal szemben azt kon-statálja, hogy ő Singerről beszélt, kit 28 év óta ismer és a ki Magyarországnak igenis tett nagy szolgálatokat, de ő ugyanakkor nem be-szélt a Neue Freie Presséről, a melylyel igen éles harcban van.

Ezzel a zárt ülés befejezést nyert.

A nyílt ülés.

Elnök: Az ülést megnyitván, jelenti, hogy a napirend következik, a katonai javaslatok tárgyalása.

Benedek János: A napirendhez szól. Indítványozza, hogy a véderő javaslatokra vonatkozó kérvényeket ismertessék meg a Házzal, mielőtt a Ház a javaslatok tárgyalásába belefogna.

Münnich Aurél: Szerinte a kérvényeket a Ház pénzügyi- és véderő bizottságai által már letárgyaltattak. Szólv fogja a Házat a kérvé-nyek tartalmáról felvilágosítani.

Rákosi Viktor: Tessék felolvasni a kérvé-nyeket! Halljuk az ország jalkiáltásait! (Zajos helyeslés a szélsőbalon. Hosszas Halljukozás! Felkiáltások: Fel kell olvasni a kérvényeket!)

Elnök: Mintán meggyőződött arról, hogy a kérvényeket a Ház tagjai óhajtkák felolvasatni, azt elrendeli. (Helyeslés.)

A jegyzők ezután a bal és szélsőbal zajos tetszése és helyeslése közben felváltva felol-vassák Budapest, Arad, Pozsony, Keckemét, Szatmár, Kolozsvár, Debreczen, Szeged, Győr, Kolozsvár, Hódmezővásárhely, Nagyvárád, Baja, Sopron városok, továbbá F. jér, Lipót, Heves, Saros, Szabolcs, Hajdu, Szepes, Turóc stb. vármegyék kérvényeit.

Közben **Bartha Ödön** felszólal az ellen, hogy a felolvasott kérvényeket a gyorsírók nem jegyzik. Indítványozza, hogy a kérvények vagy kinyomattassanak, vagy elnapoltassék azok felolvasása.

Elnök: Azt hiszi, hogy a képviselők bele-egyeznek a kérvények kinyomtatásába. (Helyes-lés) Most tehát áttérünk az interpellációkra, amint az kimondatott volt. A javaslatok tár-gyalását pedig a hétfői ülésen folytatjuk. (He-lyeslés.)

(Apponyi az elnöki széklet Talliánnak adja át, ő Szell háta mögé ül.)

Ismét Singer kiutasítása.

Rakovszky István a Presse ügyében inter-pellál. Ósmerteti az ügyet. Nem tűri, hogy az büntetlenül maradjon, hogy a haza érdekei külföldi lap hasábjain jelenjen meg. Ő tiszteli

a sajtószabadságot. Amde megköveteli, hogy azok az újságírók, kik elevenek és holtak fe-llett itélkeznek, maguk is korrekt emberek le-vejenek és ne kövessenek el inkorrektiséget. (Ugy van! a néppártion.) Csodálja, hogy a kor-mány azzal a külföldi lappal összeköttetésben van. Köztudomásu, hogy az a lap folyton ma-gyar érdekek ellen küzd s mindig ellentünk harcol.

Zboray: Pedig a tudósítójának bizo-nyára I-ő osztályu jegye van a magyar vas-utakon.

Rakovszky: Nincs más módunkban a vé-dekeztetést illetőleg, minthogy kiutasítani az or-szág területéről annak a lapnak tudósítóját, amely lap csak ellenséges állást foglal el Ma-gyarországgal szemben. Interpellációt nyújt be a miniszterelnökhez, azzal a megjegyzéssel, ha annak nem tesznek eleget, akkor el fogja hinni, hogy a miniszterelnök összeköttetésben áll a lappal.

A segélyakció.

Az idő hirtelen ismét kurucz hideggé vál-tozván, **Gerő Armin** főkapitány tegnap délután öt órára összehívta a szegények segélyezésére alakult bizottságot, hogy a további teendők fe-llett határozzanak, mert sajnos, az időjárással egy cseppet sem áll arányban a bizottság ren-delkezésére álló pénzüsség, s az ételosztókat, szállóhelyeket tömegesen lepi el az éhezők, di-dergők serege.

Az ülés megnyitása után **Gerő Armin** elő-terjesztette az általa készített kimutatást az eddigi segélyezésekről.

A kimutatás adatai a következők:

A két ételosztóban a tegnapi napig kiosz-tottak 61815 adag levest, 17342 egész kenyere-t. Tűzifára utalványt kapott 294 szegénysorsu család, kik közt 19 wagon vágott tűzifa oszta-tott ki. Kiosztásra maradt még 85 méter-mázsza. A két melegedő helyen meghált 1266 férfi, 496 nő és 2 gyermek, tehát összesen 1764 egység. Készpénz adományokban befolyt 9721 kor. 15 fill. Kész kiadás volt eddig a kiadási napló szerint 5016 korona 14 fillér.

Gerő Armin sajnálattal jelenti a bizott-ságnak, hogy a segélyre szorulóknak száma oly nagy volt kezdettől fogva, hogy a rendelkezé-sére álló pénzüsség teljesen elfogyott, s így ha a közönség ez után is közömbös marad a szegényekkel szemben mint utóbbi hetekben volt és elzárja erszényét a nemes cél elől, úgy a bizottság kénytelen lesz február 15-től az ételosztókat és melegedőket bezárni, s a fautalványozást megszüntetni. Azért kéri a fő-kapitány a közönséget, karolja fel továbbra is a nemes ügyet, ne vonja meg támogatását a se-gélyre szorulóktól, mert még hosszú ideig eltarthat a hideg idő.

Ujabbán a következő adományok érkeztek a főkapitány kezeihez:

Ternyei Antal 10 kor., Deutsch K. Ignác (gyűjtés) 376 kor., Füchsl Mór 100 kor., Reismann Mór 100 kor., Grósz Zsigmond 100 kor., Szokoly Tamás 20 kor., Ternyei Antal 10 kor., dr. V. rady Zsigmond 40 kor., dr. Grósz Meny-hért 20 kor., Moskovits A. és fiai 200 kor., dr. Popper Akos 20 kor., dr. Dési G. 50 kor., dr. Edelmann Menyhért 10 kor., Kovács Béla 20 kor., Wallerstein Ferencz 10 kor., dr. Ka-zay Kálmán 5 kor., Kirschner és Deutsch 20 kor., Kaleuda János 6 kor., Bröder Jenő 50 kor., Kolliner Dávid 100 kor., Lukács Gyula 40 kor., Incze Lajos 40 kor., Kolliner Miklós 40 kor., Schwartz Ferencz (Homorog) 20 kor., Berger Dániel 100 kor., Zigre Miklós 10 kor., dr. Zigre Aurél 6 kor., dr. Mayer László 20 kor., Aufrecht Mór 10 kor., özv. Sonnenfeld Jó-zsefné 10 kor., dr. Konrád Márk 40 kor., dr. Gerő Sándor 10 kor., dr. Roth ann Jakabné 10 kor., Óváry Lajos 10 kor., Léderer Dávid 100 kor., Weiss Samuel 2 kor., Bognár Sándor 100 kor., ifj. Rimanóczy Kálmán 100 korona,

Szántó Lajos 5 kor., Huzella Böske 50 kor., Sajósi Ignáczné 4 kor. özv. Stépan Istvánné 40 kor., Szűcs Izab 30 kor., Osterlamm Armin 10 korona, Gönczy Gyula (kádár) 2 korona, Schwartz Ferencz 50 kor., N. Bölönyi József 10 kor., Richter Antal 2 korona, özv. Rechtené 5 kor., Nagy K. Lajos (rendőr) 1 kor., Meadslényi Béláné 4 kor., Moskovits Mór és fia 100 kor., Nadányi Károly 20 kor., Miskolczy Barnabás 10 kor., Adorján Annuska és István 20 kor., dr. Korostein Lajosné 40 kor., Czegléd Sándor 10 kor., ifj. Berger Samuel 4 kor., Schuller Arpad és neje 10 kor., Mártha Károly 1 kor., Plesz Aron 20 kor., L. sz. püspökség részéről 2 vagon tűzifa, Schön Lipót pékmester által felajánlva 100 adag kenyér, Morgenstern Fe-rencz pékmester által felajánlva 50 kg. kenyér, Löwy J. József 6 zsák krumplic, Bíró Karg ezredesné 20 kor., dr. Rosenthal Mór 10 kor., Friedmann és Schwarz 20 kor., Schwarz Miksa (Illye) 20 kor., Kertész D. számvizsgáló a számvevőség személyzetének adományaké-pen 15 kor. 10 fill., Wagner József 10 kor., dr. Gyémánt Jenő 20 kor., Friss Zsigmondné 10 kor., Wertheimstein Alfrédné 20 kor., Lőrincz Márton 10 kor., Hally József 20 kor., özv. Hermann Benedekné 10 kor., dr. Sarkadi Lajos 10 kor., Rác Jakab 5 kor., Rósa Armin 5 kor., Papolezy József 5 kor., X. Y. 10 kor., R. A. 5 kor., Váradi Mór 10., Lusztig Jakab 5 kor., Keller József 5 kor., Markovics Károly 10 kor., Janky és 25 kor., Sal Ferencz 50 kor., Nádor Henrik 5 kor., Leitner Lázár 10 kor., Fényes Manó 10 kor., Kl-in Igoác 5 kor., Horváth M. 2 kor., H. A. 50 fill., Gaál Endre 1 kor., Wagner Vilmos 1 kor., Czwek 1 kor., Gonda 1 korona, H. M. 50 fill. Korbély József 5 korona, Tatar Zoltán 5 korona, Florucz János 5 kor. Biharmegyei takarékpénz-tár 200 kor., Gazdasági bank 200 kor., Radl Ödön 20 kor., Biharmegyei nőegylet 1000 kor., Feldmann Izidor 20 kor., Markovits Sándor 6 kor., Baranyi Zsigmond 20 kor., Sonnenwirth Bernát 10 kor., Polgári takarékpénztár 25 kor., dr. Várnai Ferencz 10 kor., Schenker Mihály 10 kor., Fáy József 10 kor., Weidlich István 20 kor., dr. Fodor Gyula 10 kor., Dukasz Sala-mon 10 kor., Fleischhacker Gyula 20 kor., Materny Imre 3 kor., Stern Magduska és Bandika 10 kor., dr. Adorján Emil 20 kor., Incze Lipót mérnök 30 kor., dr. Sonnenfeld Zsigmond 30 kor., Schatz Henrik (Jászberény-ből) 10 kor., Spitzhuber Mártoné 1 kor., Sebestyén Lajos és neje 20 kor., Fábry testvé-rek 10 kor., Bihar-Szilágyi olajipar r.-t. 25 kor., ifj. Klein Lázár 10 kor., Nyiry György 10 kor., Ertler Duci 5 kor., Légszeszgyár igaz-gatósága 1000 kor., Lauschat zredesné 10 kor., Olasz Béla 4 kor., Reichard Dezső 5 kor., Szeghalmi Bálintné 10 kor., Kiss Károly 10 kor., Ecker Mórné 40 fill., Pókay Dezső Gábor 10 kor., Székely Sándor mérnök 10 kor., dr. Bodor Karolyné 10 kor., Markovits Samuné 5 kor., X. Y. 2 kor., Smetka György 10 kor., Boros Jenő 6 kor. 40 fill., Márkus Bernát 5 kor., Fudali Bálint 2 korona. **Wechsler Adolfné urnó gyűjtőívén:** Léd-rer és Kálmán szeszgyár 200 kor., Diósy Lajosné 100 kor., Ullmann Sándor és Félix 40 kor., Farkas Izidor 30 kor., Leipnik Mihály 25 kor., Breider Armin 20 kor., Markbreit Sándor 20 kor., Schönberger Armin 20 kor., Róth M. utóda 20 kor., ifj. Kohn Samuel 20 kor., Wechsler Lilike 20 kor., Kornstein Emil 15 kor., Fekete Sas délutáni asztaltársaság 12 kor., Kálmán Sándor 10 kor., Fried Ignác 10 kor., Molnár Lajos 10 kor., Grósz Albertné 10 kor., Mihely és Kandel 10 korona, ifj. Ullmann Izidor 10 korona, Jung Ferencz 10 korona, Wechsler József 10 korona, özv. Rosenthal Mórcafé 10 kor., Sonnenfeld Adolf 10 kor., dr. Erényi Jenő 10 kor., Steiner M. Albert 10 kor., dr. Lindenfeld Zsigmondné 10 kor., Deutsch Simon 10 kor., Weiszlovits Lajos 5 kor., dr. Weisz Márton 5 kor., Hirschmann Edéné 5 kor., Spitzer Testvérek 5 kor., Wiener Jenő 5 kor., Glücksmann Armin 5 kor., Jungerisz és Weisz 5 kor., Wurst József 5 kor., Kádár János 5 kor., N. N. 2 kor., N. N. 5 kor., Hant Frigyes 5 kor., Löwy G. 5 kor., dr. E. R. L. 5 kor., dr. Dóri Ferencz 4 kor., Klein Ignác 4 kor., Siera Lipót 3 kor., Tauszig Hugó 3 kor., özv. Weisz Bernátné 3 kor., Mitteleier Ede 2

kor., Klein Miksa 2 kor., dr. Berkovits Zsigmondné 20 kor., dr. D. Gy. (Tenkéröl) 2 kor., dr. Barabás Béla orsz. képviselő 50 kor., Kereskedők és iparosok takaré- és hitelszövetkezete 20 kor., Nagyváradi és biharm. kisk. társulata 20 kor., dr. Mihelyi Lajos 10 kor., Lichtmann Mór 20 kor., Lakatos József 10 kor., Ungár Sándor 10 kor., Steiner M. Albert 10 kor., dr. Dóri Ferencz 10 kor., Bognár Sándor 20 kor., Sonnenfeld Adolf 10 kor., Nagyváradi olasz-iskola elemi iskola Rátkay József igazgató gyűjtése: Balázsovits Rezső 2 kor., Breiner Nándor 1 kor., Moskovich Gyula 1 kor., Löwenstein Gusztáv 1 kor., Szűcs Gyula 60 fill., Náh Sándor 50 fill., Fejér Andor 40 fill., Sebesi Miklós 40 fill., Simon György 40 fill., Farkas Boldizsár 20 fill., Gyenge Gyula 20 fill., Bereczky Kálmán 20 fill., Jónás Károly 20 fill., Kertész István 20 fill., Keszthelyi Zoltán 20 fill., Soós István 20 fill., dr. Váradi Ödön 5 kor., Reismann Lajos IV. oszt. tan. 20 fill., Stern Antal IV. oszt. tanuló 10 fillér, N. Naplótól 20 kor., dr. Stokker József 10 kor., dr. Nyíry Ödön 10 k., Közs. polgári leányiskola 41 kor. 56 fill., Juhász György g. kath. kanonok 10 kor., dr. Berkovits Miklós 10 kor., 37. gy. ezred tisztikara 50 kor., dr. Weiszberger Lipót 6 kor., Grám Sylvester 4 kor., »Bihoreana« intézet 40 kor., Premontrei rendház 20 kor., dr. Hoványi Géza 20 kor., Schlauch Nándor (Budapest) 20 kor., Irv. nőgyelet 500 kor., Léway Zsigmondné 50 kor., Fűchsl Mór 20 kor., Erdős Lajos 2 kor., Zajnay János kanonok 20 kor., Papp György 10 kor., özv. Stiedl Ferenczné 10 kor., Polgári leányiskola gyűjtése 2 kor., Ländler Ferencz 20 kor., Stern Márton (Bécs) 20 kor., Spitzer Lajos 10 kor., Bügler Vilmosné 10 kor., Klein Lajos 6 kor., Roth Cécilie (Bécs) 20 kor., Nadányi Jenő 30 kor., Nagyváradi városa 2000 kor., Polgári leányiskola gyűjtése 7 kor. 82 fill., Kir. főreáliskola gyűjtése 42 kor. 87 fill., Rendes Sándor 50 kor., özv. Mihelyi Albertné 10 kor., Karaguly László 5 kor., özv. Weisz Bernátné 10 kor., Köblös Ferencz 10 kor., id. Weisz Náhán 6 kor., Fried Lipót 10 kor., Léway Zsigmond (Karácsony) 20 kor., Natáfiassy Koronél 20 kor., dr. Nagy Géza 10 kor., Gulyás Gyula 1 kor., Sipos Orbán (Szabadság) 10 kor., Fröhlich János 20 kor., Bööny József (koszorumvált.) 20 kor., Békésy Jenő jozhallgató 2 kor., Rozenbaum Mór bankár Philadelfia 500 kor., O. M. B. főintézete 50 kor., M. kir. honv. hadapródiskola 60 kor., Nagyváradi takarékpénztár 50 kor., N. N. 2 kor., Tamás Pál halárus 5 korona.

Kossuth Lajos arcsképe.

— A városház nagyterme számára. —

Kossuth Lajos nagy hazánkfia születésének százéves fordulója alkalmából elhatározta, hogy a volt kormányzót életnagyságban lefesteti a közgyűlési terem számára, s e tárgyban egy bizottságot küldött ki.

A polgármester elnöklete alatt tegnap tanácskozott a bizottság: Hlatky Endre, dr. Hoványi Géza, Beczkay Lajos, Halász Lajos, Szokolyi Tamás és Bordé Ferencz.

Rimler Károly polgármester előterjesztette, hogy a kép megfestése tárgyában két festővel tanácskozott. A Kossuth Ferencz által ajánlott Kaist Károly 800 koronáért készítené el a képet. Endrey Sándor festőművész pedig az előbbi 2000 korona helyett 1600 koronáért hajlandó megfesteni Kossuth Lajos arcképét. Most készíti ugyancsak Kossuth Lajos arcképét a szegedi ügyvédi kamara részére. Felkéri a polgármestert, hogy február 20-ig budapesti műtermében tekintsék meg a képet, amelyhez hasonlót festene Nagyváradnak is.

Halász Lajos kívánja, hogy Kossuth Lajosnak 1848-iki arcsképe után festesse a város a képet.

Rimler Károly Endrey védelmére emel szót. Kossuth Ferencz, tehát a legilletékesebb

egyén akként nyilatkozott, hogy a kép művészi voltáért vagyonával jótáll. Endrey az utóbbi időben sokat haladt, s képeivel közelebb is feltűntést keltett.

Hlatky Endre és dr. Hoványi Géza hivatkoznak az Endrey által festett arcképekre, amelyek igen sikerültek, s művészi becstiek.

A bizottság tagjai helyeselték, hogy Endrey Sándor bizassék meg. Aki február hóban a fővárosban megfordul, megtekintheti az Endrey Sándor által festett Kossuth-képet.

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATÓ.

Jan. 25. Az ipartestület közgyűlése a tüzoltó-örtanyán d. e. 9 órakor.
Jan. 25. A kerületi betegsegélyző pénztár ünnepi közgyűlése d. e. 11 órakor.
Jan. 26. Megyei közegészségügyi biz. ülése d. e. 10 órakor.
Január 28. Polgári Takarékpénztár közgyűlése.
Jan. 28. A leszámítoló és jelzőbank évi közgyűlése.
Febr. 1. Kath. Szabad Liceum előadása.
Febr. 8. A nagyváradi kath. kör közgyűlése d. e. 11 órakor saját helyiségében.
Febr. 8. Gazdasági és iparbank közgyűlése.
Febr. 8. Bihar megyei Kereskedelmi ipar és terményhitelbank közgyűlése.
Febr. 15. Kath. Szabad Liceum előadása.
Márcz. 1. Kath. Szabad Liceum előadása.
Márcz. 14. Kath. Szabad Liceum előadása (estély.)
Márcz. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.
Apr. 18. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* Uj jogtanárok. Már egy fél éve betöltetlenül állott a nagyváradi kir. kath. jogakadémián a közjog tanszéke, mely dr. Nagy Ernő elítávozásával üresedett meg. A meghosszabbított pályázati határidő lejártá után most jött meg a miniszteri döntés, melynek értelmében a vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Somló Bódog államvasuti fogalmazót és egyetemi magántanárt a nagyváradi kir. kath. jogakadémián a magyar közjog és politika nyilvános rendkívüli tanárává kinevezte. Somló, az új jogtanár aránylag még fiatal ember, de több érdekes politikai és jogbölcsészeti munkával szerepelt az irodalomban. — Másik új jogtanár dr. Navratil Akos kereskedelmi miniszteri fogalmazó és egyetemi magántanár, a ki a kassai jogakadémiára a nemzetgazdaságtan, pénzügytan és pénzügyi jog nyilvános rendes tanárává nevezetett ki.

* Ülés a vármegyén. Biharvármegye közegészségügyi bizottsága január 26-án, hétfőn délelőtt 10 órakor ülést tart.

* Pályázók a villamos mű igazgatói állására. A nagyváradi villamos mű igazgatói állására meghirdetett pályázat, ugy látszik eredményes lesz. Még messze van a határidő s már is egyre-másra érkeznek be a pályázatok. Eddig pályáztak: Weisz Lajos gépészmérnök, a rákospalotai villamos művek igazgatója; Fehér Lajos gépészmérnök, a magyar államvasutaknál; Greiner József gépészmérnök, az osztrák Sukkerműveknél Budapesten és Sebestyén Lajos, aki most szerezte a gépészmérnöki oklevelet.

* Szent István napja — országos ünnep. Az Országos Nemzeti Szövetség legutóbbi ülésén tervbe vette, hogy akciót indít Szent István napjának országos ünnepséggé való változtatására. Az akciónak az a célja, hogy Szent István napját ne csak egyháziilag, hanem általánosan társadalmilag is megünnepeljék ország-szerte. A szövetség most keresi a módokat és eszközöket, hogy már az ideai Szent István ünnepet úgy üljék meg mindenütt.

* Az O. M. B. nagyváradi főokja főnökének kitüntetése. Nagyváradi pénzügyi körökben általános örömet okozott a hivatalos lap tegnapi számában közölt királyi kézirat, mely szerint ő felsége Moess Károlyt, az Osztrák Magyar-Bank főellenőrét, s a nagyváradi főokintézet főnökét a koronás arany érdemkeresztel tüntette ki buzgó és sikeres munkássága elismeréséül. A kitüntetés hírére nagy örömmel fogadta Nagyváradi város egész társadalma, melynek a kitüntetett kiváló pénzügyi kapacitás rokonszenves, általános tiszteletnek örvendő tagja. Moessel együtt a bank két más tisztviselőjét is érte kitüntetés. Ugyanis Waldmayer Károly főfelügyelőnek és schmidfeldeni Schmid Róbert felügyelőnek a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta a király.

* Hymen. Tegnap esküdtött örök hűséget Lukács Odón, Nagyváradi adóügyi tanácsosa, a városi tisztikar kiválóan képzett, nagytehetségű tagja, — Liszka-Tolcsván nagyműveltségű, bájos menyasszonyának Adriányi Olgának, Liszka-tolcsvai Adriányi Kálmán földbirtokos leányának. A nagy fényű lakodalmi ünnepség után az ifjú pár nászútra indult.

* A Mária-szobor bekerítése. Boldog emlékü bibornokunk alig egy évvel ezelőtt készítette el a Széchenyi-téren levő Szűz Mária szobor díszes, új talapzatát. Jelenleg azonban nincs semmiféle ráccsal, vagy kerítéssel körülvéve a szobor. Nemsokára azonban ezen a hiányon is segítve lesz. Vinkler József vál. püspök, káptalani helynök átíratban értesítette Nagyváradi városát, hogy a szobor kerítésének stilszerű tervét már elkészítette s gondoskodni fog, hogy mielőbb megfelelő keretet nyerjen a remek szobor.

* A szász hivatalos lap az udvari botrányról. A hivatalos lap éppen ellentéte a többi lapnak. A rendes újságok ugyanis épp azokat a híreket hajszolják, amelyeket senki sem ismer még, a hivatalos lapnak ellenben azokat a híreket sem szabad ismernie, amelyekről a verebek is csiripelnek már. Például eléggé köztudomású dolog, hogy Lujza szász trónörökösne milyen czéliből és kinek a társaságában utazott Mentone-ba; a szász hivatalos újság mindazonáltal így ír erről az utazásról:

O fensége, a trónörökösne szombat este Genfől Mentoneba utazott, ahova tegnap reggel érkezett meg.

A hivatalos lapnak ugyanis kötelessége az udvar minden tagjának ugynevezett személyi híreit közölni és mivel a törvényes válás kimondásáig Lujza főhercegnő még mindig trónörökösne, és mivel az utazása még akkor is utazás, ha Giron urral történik közös kopóban, — ennél fogva a hivatalos lapnak kötelessége a szász udvar világraszóló botrányáról megemlékeznie, bárha a furfangos etikett elég szelid formába is burkolta ezt a megemlékezést.

* Bécsi iparosok Nagyváradon. Uton-utfélen hangoztatják, hogy a helyi ipar pang, a kisiparosok nem tudnak tisztességesen megélni, mert nincsen munkájuk. Ezen nem lehet csodálkozni, mikor látjuk, hogy egyes nagyváradi vállalkozók idegen, még pedig külföldi iparosoknak adják a munkát. Mint értesültünk, egyik építés alatt álló palotánál az építés vállalkozó az egyes szakipari munkákat idegen, főleg bécsi iparosokkal készítteti. Ezáltal nagy összegtől esik el a helyi ipar, amelyre pedig nagyon ráférne a támogatás.

* Megfulladt tolonczok. Folyó hó 19-én három tolonczot hoztak Zsolnáról Csaczára, a honnan másnap kellett volna őket tovább küldeni. A tolonczok éjjel jól befűtöttek a rüpedezett kályhába s a csöveket rongyokkal teletömtek, hogy a meleg ki ne menjen. Reggel két tolonczot halva találtak, harmadikat is csak nagynehezen tudták eszméletre hozni. A személyazonosságot még nem lehetett megállapítani.

mert csak az egyiknél találtak iratokat. Az életben maradtakat eddig még nem lehetett kihallgatni.

* **A gazdátlan paripa, mint gazdátlan kacsa.** Riasztó hírrel zavarta Nagyváradi közönségét tegnap a Nagyváradi Megdöbentő részletességgel írta le, micsoda riadalmat okozott **Schwarcz Géza** százados paripája, mely estefelől összevrezve, nemes horkanással, szikrát vetve a grániton robogott végig az utcákon, egyenest haza, a honnan két órával előbb urával indult el sétalovaglásra... Kétségbeesés a családban... Őrjárat indul a felkeresésre... fegyveres tisztek vonulnak ki... mi történhetett? Büntény? Szerencsétlenség? Farkasok?

Egyik sem. **Schwarcz Géza** százados baráti körben tett látogatást Nagyváradi közelében egy puszta. Délután Iklódra akart indulni, a hogy jött, lovon. Ugyanakkor az iklódi gazdaszt családjá kocsin ment Iklódra s indítványokra a kapitány is beült a kocsiába, lovat pedig a kocsihoz kötötte. Katonái persze nem igen szokott az efféle odakötéshez s a mint tehetette, kiszabadította magát! Aztán nekivágott az utnak s vad vágatással rohant egyenest haza. Utközben a fák, meg a kengyel is megvérézték, innen volt a ló riasztó külseje.

Schwarcz százados nehogy megjedjenek, telefonált haza az esetről. A telefon jelentést az inas vette fel, a ki csak a felét értette meg: hogy jön a ló. Várta is a lovat becsülettel s a mint megérkezett tájékozva, véresen, jelentette urnőjének:

— Jelentem alássan, megjött a kapitány ur loval!

A századosné azonban időközben szintén beszélt már férjével a telefonon, kocsin kiment érte Iklódra s estére hazatértek mind a ketten,

Ez a história magva. Laptársunk csak a ló megérkezéséről tudott, az inas is csak annyit hirtetett, hogy „megjött a kapitány ur lova”, innen kerekedett az egész riasztó. Hála Istennek, csak riasztó *hír* volt, minden alap nélküli. Az egészről az a tanulság, hogy az ókori mese sz elvárásokról ma is megáll, mert ime a lóból is lehet (az igaz, hogy jó nagy) kacsa.

* **Volt-e már büntetve?** A nagyváradi kir. törvényszék tegnap egy kisebb fajta falusi verekedési ügyet tárgyal. A tárgyalásra **Ladányi Pál** földmives is be volt idézve, még pedig tévedésből. Az elnök-Ladányitól sorra kérdezi az általános kérdéseket, melyekre ő utánozhatatlan naivságával válaszolt. Az elnök az utolsó általános kérdést is felteszi:

— Volt-e már büntetve?

— Igenis voltam.

— Mikor?

— Husz évvel ezelőtt, még legénykoromban.

— Hát aztán nagy volt-e a büne és mennyi büntetést kapott?

— Bizony nagy volt a bűnöm, mert kilencz óra után is a korcsmába maradtam, pedig a bakter figyelmeztetett s ezért az öreg bíró uram 5 hatos büntetést szózott rám.

* **Csak 1360 korona segélyt kér.** A napokban közöltük a belügyminiszter leiratát a **Kiss László** anyakönyvvizsgáló-helyettes ügyében. A miniszter nem hagyta jóvá a városi közgyűlés azon határozatát, hogy **Kiss László**nak arra az időre is megszavazta kegydíj czímen a havidíjas fizetést, amíg fel volt függesztve. Annak idején a polgármester vizsgálhelyezte **Kiss László**t havidíjasnak. **Kiss László** azonban vérszemet kapott a pátrónusai révén s nem elégszik meg ezzel, hanem tegnap nem kevesebb mint 1360 korona segélyért folyamodott a törvényhatósághoz. Ennyi az elmaradt havidíjasi fizetés, amit addig is

teljesen ingyen húzott a városi pénztárból. A kérelemnek bizonyára lesz szószólója a törvényhatóságban, azonban nem hisszük, hogy a város szorult anyagi viszonyai mellett kidobjon a közgyűlés 1360 koronát. Ezzel szemben felmerült az a kérdés, hogy **Kiss László** jelenleg számszeletti havidíjas, tehát mostan is jogtalanul húzza ezt a fizetést. A polgármesternek nincs is joga számszeletti havidíjast kinevezni. A miniszter leirata pedig határozottan ellenzi ezt, a város anyagi érkekeiből. Ez a dolog különben nem fog elaludni, mert a törvényhatósági bizottság több tagja ez irányban interpellálni fog s a miniszter elé tereli az ügyet.

* **A vonat kerekéi alatt.** A rákosi rendező-pályaudvaron napirenden van a szénvonalok kifosztása. A széntolvajok még a haladó vonatokra is felugrálanak. Utóbbi időben fiatal csavargók, sőt a leánykák is üzik a széntolvajlás mesterségét. Ma reggel szomorú vége lett egy ilyen fiatal tolvajnak. **Lázár Mari** és **Balogh Teréz** 10—12 éves iskolásleányok ma reggel 6 órakor a rákosi pályaudvarra mentek szentet lopni. **Balogh Teréz** éppen át akart bujni egy vasuti kocsi alatt, midőn a vonat megindult. **Lázár Mari** iszonyu sikoltásba tört ki, amint társnőjét bajban látta. Haza futott és elmondta a dologot. A hozzátartozók **Balogh Teréz**nek már csak iszonyuan összeroncsolt holttestét találták meg, melyet azután a bonczatani intézetbe szállítottak.

* **A kerületi betegsegélyző pénztár 10 éves jubileuma.** A nagyváradi kerületi betegsegélyző pénztár jubileumot ül ma, megalakulásának tizedik évfordulóját. Tíz évvel ezelőtt hozta létre néhány lelkes ember kezdetűl fogva ma is buzgó elnökével **Láng Józseffel**. A 10 éves jubileum alkalmából ma, vasárnap délelőtt 11 órakor saját helyiségében rendkívüli ünnepi közgyűlést tart a pénztár igazgatósága, melyre a következő meghívót bocsátotta ki:

Meghívó. Több igazgatósági tag kívánságára a nagyváradi kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága, intézményünk tíz éves fennállása alkalmából 1903. január 25-én, délelőtt 11 órakor a pénztár helyiségében (Széchenyitér, Rádl-ház) **rendkívüli közgyűlést** tart, melyre van szerencsém tisztelettel meghívni és kérem szíves megjelenését.

Nagyváradi, 1903. január 20-án.

Láng József,

igazgatósági elnök.

Sorrend: 1. Elnöki megnyitó.

2. Ugyvezető-igazgató jelentése a pénztár tíz évi működéséről.

3. Esetleges indítvány.

* **Orth János.** A »Frankfurter Zeitung« a minap hosszabb cikket közölt **Orth János**ról és hagyatékáról. A nevezett lap tegnap levelet kapott Bécsből, melyben egy ismeretlen a következőket írja:

»Minek a titkolódzás? **Orth János** éi Parana tartományban, Braziliában. A legszebb farmja és nagy családja van.

Tisztelettel

Egy ember, aki **Orth János**sall beszélt.

* **Névváltoztatás.** **Kohn Dezső** derecskei lakos vezetéknévét »Kardos«-ra változtatta.

Igazságszolgáltatás.

Az ügynök gyilkosai.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

A talált hulla.

A múlt év augusztusának egyik éjszakája szokatlanul mozgalmas volt Bakonyszegen. Kűn a faluszéli nagy réten bál volt. A duhajkodó legények meg benn a korcsmában virtuskodtak. A két éjjeli ór egyik helyről a másikra ballagott, hogy rendet tartson itt is, ott is, meg a csöndes utcákon.

Egyik fordulóban, a mint a kertek alatti zug utcán jött befele a két éjjeli ór, az ut közepén egy emberi hullára bukkantak. Fejéből még szivárgott a vér, körülötte vértócsa, s az ember már kiszervezett.

Az éjjeli örök legott segítség után néztek. Keresték az orvost, de nem találták, így hát a község házára vitték, a hol megbizonyosodtak róla, hogy az ember már halott, s a hullában **Teleki András** biztosító társasági ügynökre ismertek.

A gyanu.

A gyanu már az első pillanatban a korcsmában duhajkodókra esett, már csak azért is, mert faluszerte rossz szemmel nézték a biztosító ügynököt, akinek a faluban tartózkodása óta szokatlanul sok tüzeset volt a faluban.

Szó esett erről a korcsmában is, az éjjeli örök jelenlétében, s többen gyanusították a biztosítási ügynököt, hogy ő gyújtogat.

S a máris ittas emberek e feltevését elmergesíthette, s bosszuállásra szíthatta az a körülmény, hogy ismét tűz ütött ki még az éjszaka folyamán.

A megindult nyomozás csakugyan a korcsmába vezetett.

Akadnak tanni a gyilkosságnak. Először is azok az emberek, a kikkel **Teleki**, az ügynök távozott a korcsmából és mások a kik a verekedés zajára jöttek az utcára. Ezek három legényre vallottak.

A három gyanus legény: **Tikos József**, **Szöke Balázs** és ifj. **Török Sándor**.

A nyomozás folyamán **Tikos** és **Szöke Balázs** bevallották, hogy ők verték el **Telekit**, de megölni szándékuk nem volt, s hogy ő meghalt az utca porában, arról nekik sejtelmük sem volt.

A gyilkosság.

A halállal végződő verekedés története a vádlottak és tanuk vallomásaiból a következőkben összegezhetők.

A korcsmai mulatozók, akik között a három vádlott is jelen volt, — egyértelműen a biztosítási ügynököt gyanusították a tüzek miatt, s mikor **Tikos** két társával ittasan távozott a korcsmából, akkor is erről beszéltek.

Az utban pedig találkoztak **Telekivel**, a ki több emberrel, köztük **Szűts** Lajossal jött a mezei bálról.

A legények rátámadtak, s a veszekedésből verekedés kerekedett, s a három legény közül egyik vasvillát kerítve **Telekit** úgy fején vágta, hogy az összerogyott.

Erre az egész csoport szétfutott, s az agyonvert **Telekit** ott hagyták az utca porán.

A tárgyalás.

Tegnap állították e büntény miatt az esküdtszék elé a három letartóztatott vádlottat.

Az esküdtszék délelőtt 9 órakor a következőkép alakult meg:

Elnök: Nagy Ferencz.

Bírák: Kepes Miklós és Debreczenyi.

Ügyész: Korn Lajos.

Védők: **Márkus László**, **Dr. Mártonffy Bogdán**, **dr. Adorján Emil**.

Esküdtök: **Csáky György**, **Lipesei Ignácz**, **Südi Gyula**, **Engi Ferencz**, **Szky Ádám**, **dr. Popovics Constantin**, **Glatz Vilmos**, **Stark Gyula**, **dr. Magyar Géza**, **Szabó László**, **Forrás József**, **Szpevár Pál**.

Pótesküdtök: **Hóza Dániel**, **Heller József**.

A vádlottak kihallgatása után az orvosszakértőket hallgatta ki az esküdtbiróság.

Dr. Grósz Menyhért és **Gerő Sándor** dr. előadták a véleményüket a hulláról és a halál okáról.

Az orvosi vélemény szerint **Teleki** hulláján súlyos ütlegelések nyomai voltak feltalálhatók, koponyája pedig egy hatalmas ütással egészen össze volt roncsolva. Homlokán, mintegy 18 cm. hosszú területen a bőr feltépvé.

A halál okát a koponyarepedést követő agyzúzódás képezte.

A tegnapi tárgyalás a tanuk kihallgatásával telt el.

Érdekes az éjjeli örök vallomása a hulla feltalálásáról és **Szűts** Lajos vallomása, a ki szemtanuja volt az esetnek s még sem akar semmire sem emlékezni.

Bevallja, hogy a három legény megtámadta Telekit, de hogy a vasvillával melyik ütött, azt állítólag nem látta.

A késő esti órákban még mindig tanakihallgatás folyik. A vád- és védbeszédre holnap kerülhet sor.

MŰVESZET.

A kereskedelmi iskola hangversenye.

A helybeli Felső Kereskedelmi Iskola az elmúlt években rendkívül sikerült matinékat rendezett, melyeken a növendékek úgy előadói, mint zenei képzettségükről tettek tanúságot. A mostani iskolai évben az első matiné **ma délelőtt 11 órakor** lesz a Kereskedelmi Csarnok nagytermében, melyre a következő meghívót bocsátotta ki a rendezőség:

A nagyváradi felső kereskedelmi iskola az ifjúsági segítő-egyesület javára 1903. évi január 25-én, délelőtt 11 órakor a Kereskedelmi Csarnok dísztermében **matiné** rendez. Belépődíj 50 fillér. Felfűzésekkel köszönettel fogadtatnak és hírlapban nyugtáztatnak.

Műsor:

1. Részlet **Weber** „Oberon” operájából. Előadja az ifjúsági zenekar.
2. Kárpáti emlékek. Irta: Bartók Zajos. Szavalja: Körfly Imre, első oszt. tanuló.
3. Ima **Erkel** Ferencz „Bánk bán” operájából. Előadja az ifjúsági énekkar.
4. Ifjú Magyarország. Irta: Bartók Lajos. Szavalja: Horváth Károly középső oszt. tanuló.
5. Megemlékezés **Bartók** Lajosról. Irta és előadja: Hungerleider Mihály, felső oszt. tanuló.
6. Szabadság virága. Irta: Bartók Lajos. Szavalja: Lázár Zoltán, középső oszt. tanuló.
7. Tiroli dal. **Rossini** „Tell Vilmos” operájából. Vonós négyes, zongora-kísérettel. 1-ső hegedű: Weisz Géza, Leipnik Gyula, Kepes Ferencz felső o. tanulók. 2-ik hegedű: Berger Odón felső o. tanuló és Schwartz Abrahám alsó o. t. Brácsa: Kohn Márton, felső oszt. tanuló. Cello: Steier Ferencz, alsó oszt. tanuló. Zongora: Váradi Aladár, zenetanár.
8. Kurucz dalok **Kálditól**. Eneklő az ifjúsági énekkar.

MULATSÁG.

FARSANGI NAPTAR.

Január 25. Munkás betegsegélyző egyesület tanczestélye a Zöldfában.
Jan. 31. A Biharmegyei Nőegylet kalikóbálja.
Jan. 31. Kiskereskedők tanczestélye.
Febr. 1. A 48-as népkör bálja.
Febr. 7. Postások bálja a Zöldfában.
Febr. 7. Tiszti-bál.
Febr. 14. Közvacsora a Gyermekkorház, a Női menedékház, s az izr. nőegylet javára.
Febr. 15. Az izr. nőegylet hangversenye és tánc estélye.
Febr. 21. Honibál a Vöröskereszt javára.

A tisztikar hangversenye és táncestélye.

Ritka fényes és sikerrel tartotta meg tegnap este a tisztikar első farsangi mulatságát, hangversenyyel egybekötött tanczestélyét.

Már 8 órakor zsufolásig megtelt a kereskedelmi csarnok ragyogó nagyterme Nagyvárad legelőkelőbb közönségével. Oly sokan voltak jelen, hogy teljes névsort adni lehetetlen.

A hangversenyt a katonazenekar precíz játéka nyitotta meg **Fiala** karmester vezénylete alatt. Azután **Gerabekné** urnő énekszáma következett, ki messze csengő hangon adta elő Grützmacher: Du bist wie eine Sternennacht és Goltermann Frühlingssonne című dalait zajos tapsokat aratva. Az éneket **Smazsenka** gondokán, **Brandwimer** százados zongorán kísérté, kik szintén sikert arattak művészi játékkal.

Majd **Gadl** százados magyar dalokat játszott zongorán élénk tetszés mellett. Számát meg

kellett újránia. Aztán ismét énekszám következett. **Rokosné** urnő két dalt adott elő **Fiala** zongorakísérete mellett; gyönyörű hangjával lebilincselve hallgatóit.

A hangversenyt a katonazene játéka fejezte be.

Rövid szünet után kezdetét vette a tánc. Reggel volt, mikor széjjel váltak a résztvevők abban a reményben, hogy „vizontlátásra” február 7-én, a helyőrségi bálon.

Jelen voltak:

Asszonyok: Özv. báró Gerliczy Félixné, Békéssy Gáspárné, báró Cargné, Schmidtne, Lukácsné, Imrik Péterné, Gyalokay Jenőné, Czwekk Kálmánné, Kubinyi Györgyné, Putnik Béláné, Szokoll Wildburg báróné, Grunwald Henrikné, Winkler Lajosné, Ember Gézáné, Markovits Antalné, Czifra Gerőné, Halász ezredorvosné, Papp Oszkárné, Középsy Kálmánné, Vaskó kapitányné, Özv. Pápayné, Hranycik Károlyné, Kovács József főhadnagyne, dr. Bartha Jánosné, Szánthó Lajosné, Perczel Mórné, Moskovits Miksáné, Özv. Steiner Arminné stb.

Leányok: Déry Erzsike, Déry Mariska, Lukács Leuke, Greffner Emilia, Imrik Mártha, Czwekk Ilonka, Beroldingen Lili grófné, Cserenyés Lujza, Markovits Vilike, Czifra Vilma, Papp Eja, Papp Cosima, Vinkler Ilonka, Albach Irénke, Középsy Emma, S-b-styén Edith, Réthy Mariska (Kecskemét), Steiner Cornél, Kornstein Edith, Adler Aranka stb.

Notabilitások: Albach altábornagy, Schlemüller vezérőrnagy, Schmidt, Békéssy, Carg báró ezredesek, Lukács alezredes, Imrik Péter, Papp Oszkár, Szokoll százados, Rees L. E., Czwekk Kálmán, Markovits Antal, Ember Géza stb.

Az ev. ref. leánynevelő intézet bálja.

A helybeli ev. ref. leánynevelő intézet tegnap tartotta meg próbabálját. Az intézet növendékei **Sára** Miklós balettmester által tanított összes divatozó táncokat mutattak be legelőször, mely után a magyar szöveget nemzetünk régi örök szép tánczát tánczolták el a növendékek pajzán jókedvvel. A növendékek valóságos reinkarnáltak egyes műtánczozzal, különösen **Szemes** Margit, **Acs** Margit, **Kocsis** Irén és **Molnár** Jerna. **Nadányi** Kárika és **Sulyok** Gizike a boba tánczot adták elő fonománálisan. A jelen volt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Sulyok Istvánné, Molnár Lajosné, Varró Domokosné, Kiss Dávidné (Komádi), Nadányi Jenőné, Nadányi Miklósné, Szemes Lászlóné (Szt. János), Miskolczy Hugóné, Emődi Szabó Sándorné (Mezőgyán).

Leányok: Gyarmathy Camilla, Gyarmathy Izabella, Makay Erzsike, Nádasy Ida, Ritók Micza, Szabó Irén, Tóth Karla, Szücs Erzsike, Szemes Margit, Homolya Ilonka, Szőke Mariska, Varga Ida, Szigethy Berta, Oláh Mariska, Miskolczy Ilonka, Molnár Laura, Molnár Jerna és Irma, Sulyok Gizi és Izcu, Végh Erzsike, Dobó Berta, Nadányi Boris, Margit, Ilonka, Rózi, Klári és Juliska, Györy Juliska (Komárom), Alföldy Erzsike, Verebély Mariska, Fleiser Jolán, Biró Ilonka, Kolofony Erzsike, Varró Zsófia, Kolling Jolán, Brély Margit, Csengery Olga, Tamás Mariska, Kocsis Irén, Léway Karola, Bethendy nővérek, Ovody nővérek, Falussy nővérek. (—n.)

IPARÜGYEK.

Az ipartestület közgyűlése.

A nagyváradi ipartestület ma, vasárnap délelőtt 9 órakor tartja meg a tüzoltó őrtanya nagytermében közgyűlését. Ez alkalommal az elnököt és az egész előjáróságot újra választják.

Már jóelőre megindultak a kortéskedések. Az elnöki szék betöltése iránt az iparosok egy része mozgalmat indított, amelynek az leone a célja, hogy **Bertsey** György helyett mást válasszanak. Ez azonban nagy megfontolatlanság volna s az iparosság óriási nagy zöme teljesen mellényolja azokat a nagy szol-

gálatokat, amelylyel Bertsey György az ország legelső ipartestületévé tette a nagyváradit.

Az előjárók között lesz több változás s valószínűleg fiatal erők kerülnek az ipartestület zöldre asztalához.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Az előjáróság jelentése az 1900., 1901. és 1902. évi működéséről s a felmerült nevezetesebb mozzanatokról.
2. Az 1902-ik évi zárszámadás és vagyonmérleg.
3. Az 1902-ik évi zárszámadások megvizsgálásáról szóló számvevői jelentés és a pénztárnoknak megadandó felmentvényre vonatkozó javaslat.
4. Az 1903-ik évre érvényes költségelőirányzat bemutatása.
5. A nagypiaczi áru-sátorhelyek használatára vonatkozó határozat.
6. Az ujonnan alakult országos ipartestületi szövetségbe való belépés.
7. Az iparos nyugdíjintézet szervezésére vonatkozó megbízás.
8. Oly indítványok tárgyalása, melyek az alapszabály 11-ik § a értelmében 8 nappal a közgyűlés előtt az előjárósághoz beadva lettek.
9. Az alapszabály 13. és 19. §-ai alapján az elnök, 30 előjáró, 3 számvevő, 6 előjárói póttag és 30 ipartestületi betegsegély pénztári kiküldöttek megválasztása.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap: délután Lumpacios Vagabundus este: Stricke.

Hétfő: Vesztaszűzek.

Kedd: Egy éj V-lenczében.

Szerda: Egy éj V-lenczében.

Csütörtök: Monna Vanna (premier.)

Péntek: Mona Va na.

Szombat: Denevér (Strausz operettje.)

Péntek este. A kölcsönkért feleség.

Ujházi búcsuzott s úgy látszik, az volt a szándéka, hogy egy komoly és egy vig darabban vegyen tőlünk búcsut. Ezért két darabban lépett fel egyszerre.

Ezek közül az elsőt szívesen elengedtük volna. Unalmas, vontatott dolog, a melynek a végét leharapták. Egy előnye, hogy hosszadalmas szünetek vannak benne, a mikor nem szólnak, csak sóhajtoznak a színpadon. Ilyenkor legalább a közönség unisono kiköhögötte magát, a mi efféle hűdeg időben kellemes megkönnyebbülés. Ujházinak sem volt alkalma művészetét egyébben ragyogtatni, mint remek zsidó maszkiával. Meg akarta mutatni, hogy a milyen kitűnő Constantin abbé volt, hát rabbinak sem maradt alatta. (Pedig egyben mégis csak nem izraelita Ujházi: elfelejtette evéshez a kalapját feltenni. Egy öszövétségi polgártárs meg is jegyezte, hogy tanulhatna a mester Vanktól és Csatártól, azok legalább illően fenn tartották a kalapjukat, ha egyéb nevezetesen nem is cselekedtek). Ehhez a remek maszkhhoz azonban kár volt ráadásul egy unalmas, rossz darabot a közönség nyakába varrni. A többi szereplők közül megint kivált **László** Irén, egyébként a legkomolyabb jelenetek okoztak legelőkelőbb derűtséget.

Igazi szívből jövő kacagást a Kölcsönkért feleség provokált. Kissé sok is már nevetésből, annyi van ebben a bohózatban. **Ujházi** elemében volt. A bohózat tuzások közepette is ragyogtatta az ő mélységes emberismeretét, a mivel csak növelte a hatást, úgy hogy felvonások végén számtalanszor hívták a lámpák elé. Különösen a darab végén olyan lelkes tüntetéssel búcsuzott a közönség a vendégművésztől, a minőt az eddig okozott műveléssel igazán teljesen megérdemelt. A bohózat sikerét Uj-

báson kívül biztosította, hogy legjobb művészerőink Tóth Elek, Krasznay, Bérczi (szegényt atyjára egy odanyomta Ujházi véletlenül egy székhez, hogy elgurult a szék is, Bérczi is, de nyekkent a szék is, Bérczi is.) E. Kovács Mariska játszottak vele. Különösen dicséréssel kell ez alkalommal megemlékeznünk Tóth Elekéről, a ki Ujházzal csaknem minden este nagy szerepben játszott együtt, s mindvégig a legszebb sikert aratta a mester mellett is.

Dr. K. A.

Három Strausz-este. A jövő héten három Strausz-este is lesz a Szigligeti-színházban. Keltőt az *Egy éj Velenczében* című operett foglal le, melyet annak idején a Népszínházban Pálmay Ildával adták nagyon sokszor s nagyon nagy siker mellett. Az *Egy éj Velenczében* kedden és szerdán kerül színre. Szombaton is Strausz este lesz, a *Denevér* (Bőregér) című operettet újítják fel.

Pintér Imre. Több oldalról kezdződtek fölök, igaz-e, hogy *Pintér Imre* eltávozik a társulattól. Sajnálattal vagyunk kénytelenek közölni, hogy igen. Ugy látszik. Somogyi Károly nem tudja, vagy nem akarja azt az igazi nagy értéket megérteni és megbecsülni, melyet *Pintér Imre*ben bír. Kezdve a tragédiától és operáktól az operettig és boházatig végig nincs olyan műfaj, melyben *Pintér* becsülettel meg ne állaná helyét. Mindig tud új és ötletes lenni, mint rendező pedig valósággal meglepi a közönséget ügyességével és ötletességével. Figyelmeztetjük a színház vezetőségét, hogy *Pintér* azon kevés színész közé tartozik, kiknek kedvéért még ma is érdekes színházba járni. Ha ő eltávozik, azt meg fogja érezni nemcsak az előadások művészi színvonala, hanem — s ez Somogyit bizonynyal sokkal inkább érdekli — a pénztár is.

Vasárnapi előadások. Ma, vasárnap délután a színház ismét előadja a napokban fölfrisített régi jó bohóságot, a *Lumpácius Vagabundus*-t. Este Szigligeti Ede a *Sztrájk* című darabját játsszák, melyet a Nemzeti színházban is most újítottak föl Blaha Lujzával a darab fő női szerepében.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 128.

Bérlet 110. sz.

Ma vasárnap, 1903. január 25-én:
Délután 3 óraker félhelyárakkal:

Lumpácius Vagabundus
vagy: a három jómádár.

Bohózat.

Este 7¹/₂ óraker rendes helyárakkal:

STRICKE.

Népszínmű.

SZEMÉLYEK:

Somvári, gyárnok	— — —	Kovács Lajos
Anasztázia, neje	— — —	T. Pogány Janka
Max, fiuk	— — —	Deésy Alfréd
Angyalka, leányuk	— — —	H. Novák Irén
István bácsi, Kovács a gyárban	— — —	Bognár J.
Esster, neje	— — —	Benkő Jolán
Lajtos, tönrejtött takács, vejük	— — —	Krasznay Andor

Holnap hétfőn, január 26-án:

Vesztaszüzek.

Operette.

TAVIRATOK.

A képviselőházból.

Budapest, jan. 24. (Saj. tud. táv.)
Az ülés végén *Rakovszky* interpellálta a miniszterelnököt, a Neue Freue Presse

közleményeinek ügyében. Kérde, hogy igaz-e az, hogy a Pressének összeköttetései vannak a kormánnyal s innen nyerte volna információját? Ha nem és a Presse még sem vonná vissza állításait, — hajlandó-e a Pressétől a postai szállítást, a határon belül megvonni. Széll válaszában kijelenti, hogy a N. F. P.-vel semmiféle összeköttetése nincs, sőt őt is felháborította a közlemény, de a lap kiltását ellenzi. *Darányi* és *Plósz* miniszterek bejelentik, hogy a telekkönyvi törvényjavaslatok előmunkálatai annyira előhaladtak, hogy már a jövő hónapban benyújtják.

Budapest, jan. 24. (Saj. tud. táv.)
Singer a N. F. P. szerkesztője délután *Csáky*-t lakásán felkereste s *Gajári* előtt becsületszávara kijelentette, hogy értesüléseiből a legcsekélyebb visszaélés nélkül jutott.

Harcz a katonai javaslatok ellen.

Budapest, jan. 24. (Saj. tud. táv.)
Fejérváry tegnapi kijelentései a legkevésbé sem elégitették ki az ellenzéki pártokat, s most egyértelműen kitartó harcra készülnek a javaslatok ellen. Mar ez ideig is számosan jelentkeztek szólásra, s remélik, hogy jó ideig kitartatják a harczt.

Ismét óriás tél.

Budapest, jan. 24. (Saj. tud. táv.)
Az ország északi és az erdélyi részeiből ismét óriási hideg hire érkezik. Kézdivásárhelyen 25° Reumur hideg van napok óta. Egy ember fütlen szobájában megfagyott.

Sztrájk.

Berlin, jan. 24. (Saj. tud. táv.)
A sztrájkoló fémmunkások ma nagy csoportba gyűlve megvárták a dolgozó munkásokat, mikor azok a gyárból távoztak.

A sztrájkolók a munkásokra rohantak s kényszeríteni akarták őket, hogy ők se dolgozzanak. Ebből nagy verekezés keletkezett. Többen megsebesültek.

NYILTTER.

A tisztelt gazdaközönség figyelmébe.

Szándékunkban levén a lenmagtermelést a lehetőséghez képest előmozdítani, hajlandóknak nyilatkozunk ezennel azon földbirtokosoknak, kik nagyobb területű földet lenmaggal óhajtanak bevetni, a szükséges vetőmagot legkitünőbb minőségben rendelkezésre bocsátani és esetleg a jövődő termék átvételére nézve velük megfelelő megállapodást létesíteni.

Megkereséseket sziveskedjenek **nagyvárad** képviselőkhöz **Schönfeld Lajos** urhoz czimez i.

Kohn Adolf és Társa,

118. győrszigeti olajgyára.

Olcsó ezüst-bevásárlás!!

A m. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett
13 próbás **ezüst evőkészletek 5¹/₂**,
gyertyatartók és girandolok 6¹/₂
krajczár grammja

DEUTSCH SIMON
ékszerésznél
Nagyvárad, Bémer-tér.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Legelső nagyvárad

NAGYVÁRAD, KOSSUTH-UTCZA 9. szám.

PÉNZKÖLCSÖN

Sorsjegyek és értékpapírok után:	21	2	0	} számunk értékét denként
Ekszeres után:	33	4	0	
Áru- és iparcikkek után:	41	2	0	

ZÁLOGBAN

levő *sorsjegyeket* és *értékpapírokat* kiváltunk és azokra magasabb kölcsönt olcsó kamatra adunk, vagy azokat a teljes napi árfolyamban megvesszük.

Vidéki megbízásokat a legpontosabban elintézzük és visszafizetéseket a legkisebb részletekben is elfogadunk.

Nagyobb üzleteknél feleinket a legnagyobb kedvezményben részesítjük.

Tisztelettel

KLEIN M. és FIA,

hat. engedélyezett zálogháza,
Nagyvárad, Kossuth-utca 9. szám.

Mélyen leszállított kamatláb!

A legolcsóbb nagyvárad

zalogházi

Szabott árak!

China-ezüst gyári raktár

néven új, fényes, régi szükségét pótló
üzlet nyílt meg Nagyváradon, a

BÉMER-TÉREN,

(Lukács aranyműves eddigi helyi-
ségében).

A »CHINA-EZÜST GYARI RAKTÁR«-ban

művészi kivitelben és meglepően
jutányos áron kaphatók a legmo-
dernebb china-ezüst cikkek, leg-
hírnevebb elsőrangú gyárakból.
Ezek a cikkek ma már alig nél-
külözhetők az uri házakban s jutá-
nyos áruknál fogva a legalkalma-
sabbaknak bizonyultak a háztar-
tásban. A legelőkelőbb ilyenmű
gyárak remekei vannak felhalmozva
a Nagyváradon most létesült china-
ezüst raktárban, melynek meg-
tekintésére felhívjuk a tisztelt
közönség figyelmét.

70.

Ország Sándor

orgonagyára

R-Palota. (Budapest mellett).

Alapított 1861-ben.

Ajánlja a mai kor igényeinek mindenben
megfelelő

új orgonáit.

Elvállal javításokat a legjutányosabb
árak mellett.

Kisebb orgonák raktáron!

Árjegyzéket kívánatra küldök.

Olcsó lakás.

Nagy Teleky-utcán, a Kath. Legény-
egylet házában, az emeleten egy utcai
és egy udvari szép tágas, világos, egy-
másba nyíló szoba minden órán olcsó
áron kiadó.

Értekezhetni a házmesternél ugyanott.

127.

**A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller**

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több
mint 33 év óta megbízható bedörzsölésfél al-
kalmaztatik köszvényes, csúznál és meghüléscknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásár-
láskor óvatosak legyünk és csakis
eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“
védjeggyel és a „Richter“ cégjegyzéssel
fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban
a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár:
Török József, gyógyszerésznél
Budapesten.

*Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.*

Még itt
soha nem létezett!

Legolesőbb

fűszer

bevásárlási forrás

MERTZ-féle

üzletben

Körös-utca. Telefon: 448.

MAI NAPTÓL KEZDVE: ajándék! CZUKOR! ajándék!

Egy kiló finom Cuba kávé	1 frt 60 kr.
➔ Egy kiló cukor hozzá ajándékul.	
Fél kilogram finom Cuba kávé	— frt 80 kr.
➔ Fél kiló cukor hozzá ajándékul.	
Negyed kiló finom Cuba kávé	— frt 40 kr.
➔ Negyed kiló cukor hozzá ajándékul.	
Egy kilogram finom Ceylon Cuba kávé	2 frt — kr.
➔ Egy kiló cukor hozzá ajándékul.	
Fél kilogram finom Ceylon Cuba kávé	1 frt — kr.
➔ Fél kilogram cukor hozzá ajándékul.	
Negyed kiló finom Ceylon Cuba kávé	— frt 50 kr.
➔ Negyed kiló cukor hozzá ajándékul.	
Egy kiló legfinomabb Extr. Cuba kávé	2 frt 40 kr.
➔ Egy kiló cukor hozzá ajándékul.	
Fél kiló legfinomabb Extr. Cuba kávé	1 frt 20 kr.
➔ Fél kiló cukor hozzá ajándékul.	
Negyed kiló legfinomabb Ex r. Cuba kávé	— frt 60 kr.
➔ Negyed kiló cukor hozzá ajándékul.	

Válódi «FRANCK»-kávé, eredeti ladikákban:

1/8 kiló 10 kr. 1/4 kiló 12 kr. 1/2 kiló 22 kr.

TEA, legfinomabb császár-keverék, negyed kiló 2 frt 50 kr.

➔ Hozzá egy kiló cukor ajándékul.

Egyben ajánlom legjobbnak elismert fűszer, csemege, liszt és főzelék
nagyraktáramat, olcsó árakon!

Narancs és Czitrom 6 darab 10 kr.

CSEMEGE SZÓLLÓ! 5 kilós kosár 2 frt.

ALMA, tiroli bőr-kormos és más fajok.

Egy liter finom petroleum 18 kr.

Egy liter salon petroleum I. 16 kr.

Egy liter császár olaj, legfinomabb 18 kr.

Elvem most is a régi pontos mérleg és szolid kiszol-
gálás mellett a legjobbat a legolesőbban jó hírnevem érde-
kében mindenkor kiszolgálni. Kérem ezen alkalmat felhasznál-
nálni. — További szives pártfogásukat kérve, tisztelettel

MERTZ NÁNDOR UTÓDA.

Nagyvárad, Körös-utca. Telefon 448.

Ingyen!

1 kilogram kávéhoz 1 kiló cukor.

Ingyen!

1 kilogram kávéhoz 1 kiló cukor.

A jelzett kávék üzletben és kirakatomban megtekinthetők.

1 liter petroleum 18 kr.

1 liter petroleum 18 kr.

A jelzett kávék üzletben és kirakatomban megtekinthetők.

1 liter petroleum 18 kr.

Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege- és vadkereskedése
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA.
Városi és vidéki telefon 251. sz.

117

Mélyen tisztelt vevőinknek szíves tudomására hozzuk, hogy eddigi üzletünket modern berendezéssel és új helyiség hozzávételével kibővítettük, valamint fűszer-, csemege-raktárunkat is jóval megnagyobbítottuk, úgy, hogy a legnagyobb igényeknek is megfelelhettünk, még azon nagyvárosias szokást is behoztuk, hogy igen tisztelt vevőink kényelmére a megrendelendő árukat naponta kétszer, délelőtt és délután, saját e célra készített fogatunkkal hazaküldjük. Kérjük úgy a helybeli, mint a vidéki vevőinket, b. látogatásaikkal és megrendeléseikkel megtisztelni. — Magunkat ajánlva, maradtunk

tisztelettel

SZABÓ és HAJNAL.

SCHICHT-szappan

109

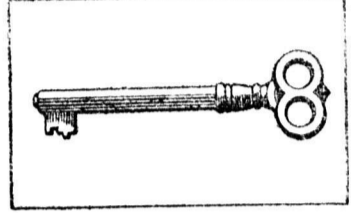
„SZARVAS“

vagy

„KULCS“

Legjobb, legkiadósabb és ezért a legolcsóbb szappan. Minden káros

hatású vegytéktől mentes.

☞ ☞ Mindenütt kapható. ☞ ☞

Vásárlásnál ügyelni kell arra, hogy minden darab szappan „Schicht“ névvel és a fentebbi védjegygyel legyen ellátva.

1091. májustól Zöldfa-utca 34. sz.
Sörház-sikátorral szemben.

40 év óta fennálló saját asztalos- és kárpitos-műhely.

Nem gyári, de kizárólag az ország és a külföld elsőrendű műhelyeiből beszerzett fa- és vasbutorok, valamint kárpitozott berendezések nagy választékú raktára

NAGYVÁRAD,
Zöldfa-u. 34. sz.

WALLERSTEIN FERENCZ

Papp György-féle
házban, a volt
Erber helyiségben.

butor nagykereskedése.

1901. májustól áthelyeztetett Zöldfa-u. 34. sz. Sörház-sikátorral szemben.

Elegáns háló, ebédlő, uri szoba és szalon berendezések minden kiviteiben, stízszerű szilárd, első minőségű anyagból. Szőnyegek és butorszövetek nagy választékban. | Kárpitozott butoraim saját műhelyemben készülnek.

Lakások kárpitozását, vagyis tapétirozását elvállalom.

Legjobb gyártmányu zongorák, pianinok és tűzmentes vas- és pénzszekrények kaphatók.

Javítások gyorsan és pontosan
eszközölteknek.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA. BAZÁR-ÉPÜLET.

Olcsó árakban utólréhetetlen!!

Bámulatot keltő farsangi cikkek!

Ugyszintén

☞ ☞ minden rőfös-árakban meglepő nagy választék! ☞ ☞